

Objavljeno u: *Pregled: časopis za politički i kulturni život, br. 39, god. I, 1927.*

Dr. S.[miljana] K.[ršić]

ŽENE I DEMOKRATIJA **Povodom današnjih mitinga Ženskog Pokreta**

U svima kulturnim zemljama gde je demokratija našla svoj izraz i u političkom životu naroda, žene su u kulturnom, socijalnom i političkom pogledu stekle, bar u principu, jednaka prava sa muškarcima, u prvom redu pravo glasa i ulaska u parlament. To pravo su stekle žene najpre u Americi, a posle duže borbe i u većini zemalja Evrope.

U ustavu Jugoslavije pitanje političkih prava žene ostavljeno je otvoreno. Tu se veli da će se ono rešiti zakonom. Međutim, naš parlament, koji radi veoma sporo, i koji nije još dospeo da donese jednake zakone za celu zemlju, izgleda da je potpuno zanemario osnovni zahtev demokratije koji traži jednaka prava za sve korisne članove ljudskoga društva. Naši odgovorni političari, skoro svi bez izuzetka, priznaju prava žene, važnost i potrebu njezina uticaja u svim granama javnoga života. Ali ipak, mi vidimo da oni, kao hotimice ne pokreću pitanja ženskoga prava glasa na onome mestu gde bi to donelo praktične rezultate. Reakcionarno i frivolno je mišljenje da ženu treba zatvoriti u kuću i sve njezine sposobnosti reducirati na rađanje dece. Žena je i majka i vaspitačica svoje dece i baš kao takvoj mora joj se dati potpuno pravo da bude slobodan čovek, da razvije sve svoje sposobnosti, i da između ostaloga, svojim pozitivnim, ženskim vrednostima utiče na moralni i socijalni nivo ne samo svoje uže porodice nego i celoga društva.

Nije dovoljan dosadašnji indirektni uticaj žene, koji joj se nikako nije mogao oduzeti, potrebno je da taj uticaj postane direktan i da dođe do izražaja u političkom životu. To pravo žene izrazile su lepo američke majke kada su u jednom svom manifestu rekle: „Mi pripremamo decu za svet, zato hoćemo da imamo i pravo da pripremamo svet za decu“. Žena ima instinkt i ljubav za kuću, ona tu istu ljubav ima i za našu najširu kuću, za društvo i državu. Državna zajednica danas teško oseća nedostatak iskrene privrženosti i ljubavi; uticaj žene u politici paralisao bi, bez sumnje, hipertrofiju partizanstva, koje cveta naročito u državama s mladom političkom demokratijom, i okrenuo bi tok parlamentarnog rada smerom opšte koristi za celinu. Ženski duh, duh majke je ne samo pacifistički nego i konstruktivan u svima pravcima.

Protivnici političkih prava žene ističu da je žena po svojoj prirodi konzervativna i da bi u politici samo pojačala front konzervativnih stranaka. Ali praksa u većini zemalja gde i žene imaju reč u političkom životu dokazuje baš protivno. Žene su tu najiskreniji pobornici demokratije. Jedan duhoviti skeptik primetio je da u zemljama gdje žene imaju pravo glasa oženjeni ljudi raspolazu sa dva glasa. Kad bi i to bilo tačno, to se ipak ne bi moglo uzeti kao razlog protiv ženskih prava koje daje demokratija, jer i u većini takvih slučajeva žena politički misli i stvara slobodnu odluku. I što je žena politički vaspitanija tim pravilnije misli i bolje odlučuje. Razume se, i u zemljama s opštim pravom glasa muškarci ostaju jači, i to se neće izmeniti ni u budućnosti niti žene s tim računaju. Moderna žena samo traži da u socijalnu i političku strukturu unese svoju dušu i svoj rad. Moderno doba je, usprkos onom crkvenom koncilu koji je raspravljao da li žena uopšte ima dušu, pokazalo da duševna snaga žene može doneti velike koristi opštoj kulturi i napretku čovečanstva.